

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Vejledning til Fællesskabsdagen:

Trygge fællesskaber på nettet

Trygge fællesskaber på nettet

Indhold

Introduktion	2
Baggrund	3
Formål	4
Organisering af Fællesskabsdagen	5
Inddragelse af elevrådet	5
Børn og unges digitale liv - et fælles ansvar mellem skole og hjem	6
Anvendelse af elevernes produkter	7

Introduktion

Fællesskabsdagen for Børns Vilkårs Fællesskabsskoler er en dag, hvor eleverne sættes i centrum som dem, der i fællesskab skal hjælpe de voksne med at forstå børns perspektiver på en tematik, der har betydning for børn og unges trivsel og fællesskaber.

Dette sker ved, at eleverne får en mission, der går ud på at udvikle produkter, der hjælper de voksne, så de kan hjælpe børn og unge. Fællesskabsdagen er derfor også en dag, hvor alle skolens elever arbejder undersøgende med et emne med henblik på at udvikle viden og kompetencer til at fremme trygge fællesskaber.

Fællesskabsdagen 2021 handler om **"trygge fællesskaber på nettet"** og er berammet til ca. 3 lektioner i indskoling og 6 lektioner på mellemtrin og i udskoling.

Denne vejledning til Fællesskabsdagen 2021 indeholder information om formål og baggrund for temaet, organisering af dagen samt inspiration til, hvordan I som skole kan understøtte, at elevernes produkter bliver realiseret og anvendt – både af jer og af forældrene.

Vejledningen er en del af det samlede materiale "Trygge fællesskaber på nettet", som også består af lærervejledninger, præsentationer og elevmateriale til de enkelte trin.

Om materialerne:

Det samlede materiale til Fællesskabsdagen består af:

- Vejledning til Fællesskabsdagen: "Trygge Fællesskaber på nettet".
- Film, PowerPoint-præsentation og lærervejledning til 0.-3. klasse.
- Film, PowerPoint-præsentation, elevark, processkema og lærervejledning til 4.-6 klasse.
- Film, PowerPoint-præsentation, elevark, processkema og lærervejledning til 7.-9. klasse.

Materialet er udviklet til en fællesskabsdag, hvor hele skolen arbejder med trygge fællesskaber på nettet. I kan dog også vælge at anvende de enkelte materialer selvstændigt i en klasse eller på en årgang. Hvis I kan afsætte tid til et længere forløb, kan I også bruge materialet over en periode, hvor eleverne får længere tid til at udvikle og realisere deres produkter.

Baggrund

Internettet er en vigtig del af børn og unges fællesskaber, og de mange online muligheder gør en masse godt for børn og unges trivsel og fællesskaber. På nettet kan man blive underholdt, finde sammen i en bred vifte af fællesskaber, dyrke sine interesser, spille med sine venner og møde nye venner, man ellers ikke ville have mødt. Men nettet har også en bagside.

Fra BørneTelefonen hører vi for eksempel om børn og unge, der bliver udstillet og holdt udenfor på nettet, børn og unge, der oplever konflikter på nettet, som de tager med ind i skolens fysiske fællesskaber, og vi hører om børn og unge, der føler sig pressede og stressede af normer for eksempel i forhold til at skulle overholde streaks, at skulle være tilgængelig, at skulle deltage i challenges og for at skulle se ud på en bestemt måde. Ovenstående er blot et lille udsnit af, hvad børn og unge møder og skal håndtere på nettet.

Undersøgelser og erfaringer peger på vigtigheden af, at voksne støtter op om børn og unges liv og fællesskaber på nettet og hjælper børn og unge med at forebygge og håndtere de problematikker, som kan være knyttet til børn og unges digitale liv. Samtidig viser undersøgelser også, at børn og unge på den ene side savner voksenstøtte og på den anden side ikke har lyst til, at de voksne blander sig i deres digitale liv, fordi de oplever, at voksne mangler indsigt og forståelse for, hvad børn og unge laver, og for, hvad der sker på nettet¹. Det gælder både forældre og de voksne i skolen.

Derfor er der behov for at styrke dialogen om børn og unges liv og fællesskaber på nettet, og hvad der er på spil på nettet, både mellem børnene og de unge selv, og mellem børn og voksne, og der er behov for, at skole og forældre er sammen om at tage ansvar for at støtte børn og unge i at have et trygt liv på nettet. Det er her, Fællesskabsdagen om trygge fællesskaber på nettet tager sit afsæt.

¹Børns Vilkår (2019). Digital dannelse i børnehøjde: Del 3.

Ottesen & Andreasen (2020). Børn og unges trivsel og brug af digitale medier. VIVE LG Insight (2017). Forældres rolle i børns digitale liv. Det Kriminalpræventive Råd

Formål

Formålet med fællesskabsdagen "Trygge fællesskaber på nettet" og missionen "Hjælp de voksne, så de kan hjælpe jer" er:

At skabe et undervisningsrum, hvor eleverne arbejder med at udvikle produkter, der præsenterer deres perspektiver på den gode voksenhjælp i forhold til børn og unges liv og fællesskaber på nettet.

Det skal bidrage til at udvikle elevernes egne kompetencer til at fremme trygge fællesskaber på nettet og samtidig klæde de voksne på til bedre at kunne støtte op om børn og unges liv og fællesskaber på nettet. Det er intentionen, at udviklingen og realiseringen af produkterne kan åbne op for dialog mellem eleverne og mellem børn og voksne i skolen, i klubben og derhjemme om forebyggelse og håndtering af problematikker på nettet, så nettet opleves trygt for alle børn og unge.

Organisering af fællesskabsdagen

Fællesskabsdagen kan organiseres i den enkelte klasse, på tværs af flere klassetrin eller på tværs af en årgang.

Afhængig af skolens størrelse og kapacitet kan I indlede Fællesskabsdagen sammen på tværs af alle klasser. Det kan være en god idé, at skolens ledelse holder en kort opstartstale, hvor I italesætter samarbejdet med Børns Vilkår og det fælles fokus på trykke fællesskaber og elevernes stemme. I den forbindelse er det også vigtigt med en tydelig markering af, hvordan skolen fremadrettet vil bruge de anbefalinger, eleverne udvikler i løbet af dagen.

Indragelse af elevrådet

På Fællesskabsdagen er elevernes stemme i fokus, og det er derfor oplagt at inddrage elevrådet i forberedelse, organisering og opfølgning på dagen.

Elevrådet kan for eksempel inddrages i, hvordan I følger op på dagen, og hvordan elevernes gode råd til skolen kan blive bragt i spil i skolens strategier og pædagogiske arbejde. De kan også inddrages i beslutninger om organisering af dagen, og hvad der skal til for at skabe trygge rammer for alle elevers arbejde. Og endelig kan elevrådet være dem, der sætter Fællesskabsdagen i gang, for eksempel med en indledende tale og opfordring til eleverne om at bruge deres stemme og de muligheder for at lære de voksne noget, som denne dag rammesætter.

Børn og unges digitale liv – et fælles ansvar mellem skole og hjem

Børn og unge er eksperter på deres eget liv, det gælder også deres digitale liv. Men samtidig har børn og unge brug for støtte og vejledning til at udvikle viden og kompetencer til at kunne navigere, kommunikere og deltage på en god og ansvarlig måde på de digitale medier, og de har brug for hjælp og rådgivning, når der opstår konflikter eller situationer, de ikke selv kan håndtere.

Det kræver et tæt samarbejde mellem skole og hjem. Børn og unges brug af digitale teknologier og de udfordringer og problemer, de møder i deres digitale liv, udfolder sig både i skoledagen og i fritiden, og derfor skal opgaven om at understøtte børn og unges digitale dannelse løftes i et samarbejde mellem skole og hjem. Derfor anbefaler Børns Vilkår, at skolen sætter børnenes liv med digitale medier på dagsordenen til et forældremøde, hvor I for eksempel taler om rollefordelingen mellem skole og hjem, hvem der snakker med børnene om hvilke emner, og hvor I sammen reflekterer over det delte digitale dannelsesansvar. I den forbindelse er det en god idé at tydeliggøre over for eleverne, at både skolen og forældrene er interesserede i deres liv med digitale medier.

Digital dannelse er således en del af dannelsesopgaven, som skolen har medansvar for. Det kommer blandt andet til udtryk i det tværgående emne "IT og Medier", som betyder, at der er opstillet mål for elevernes IT- og mediekompetencer i alle obligatoriske fag.

Ifølge Undervisningsmiljøloven har skolen pligt til at fastsætte en antimobbestrategi, herunder en strategi mod digital mobning. Eleverne skal medvirke til og samarbejde med ledelsen om at udvikle og understøtte et godt undervisningsmiljø og herunder bidrage til, at de indsatser, der igangsættes, virker efter deres hensigt².

Skolen har dermed ansvar for elevernes trivsel og fællesskaber både på skolen og på nettet, da begge 'arenaer' påvirker undervisningsmiljøet. Eleverne har brug for støtte og vejledning af de voksne, der er omkring dem, både i hjemmet og på skolen.

² Bekendtgørelse af lov om elevers og studenteres undervisningsmiljø, Undervisningsmiljøloven.
www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/316

Anvendelse af elevernes produkter

Det er vigtigt for elevernes motivation, at de oplever, at deres arbejde bliver brugt til noget, og at deres perspektiver har værdi.

Derfor er det en god idé, at du på forhånd orienterer forældrene om forløbet og informerer dem om, at de vil få adgang til produkterne. Hvis muligt, kan produkterne også anvendes på et forældremøde som oplæg til dialog om, hvordan skole og forældre kan samarbejde om det fælles ansvar, det er at støtte eleverne i deres digitale liv og fællesskaber.

Overvej også, hvordan du selv kan bruge dagen til at blive klogere på elevernes perspektiver, og hvordan du kan bruge perspektiverne fra dagen i din undervisning og fremadrettet i en løbende dialog med eleverne om trykke fællesskaber på nettet.

Som afslutning på arbejdet formulerer eleverne anbefalinger til skolen. Forud for Fællesskabsdagen skal I derfor som skole, trin, årgangs- eller klasse-team have taget stilling til, hvordan I vil bruge disse anbefalinger fremadrettet. I kan for eksempel bruge anbefalingerne til at opdatere skolens antimobbe-strategi samt planlægge konkrete undervisningsindsatser om børn og unges digitale liv og digitale fællesskaber.

Inddragelse af elevernes perspektiv er essentielt for at kunne målrette og kvalificere de trivselsindsatser, man som skole sætter i gang. Derfor er det oplagt at lade elevrådet bidrage til at omsætte elevernes egne anbefalinger fra arbejdet på Fællesskabsdagen til indsatser og konkrete aktiviteter i skolens antimobbe-strategi.

